

Pravidla veřejné podpory ve vztahu k energetickým komunitám

Tento dokument se zaměřuje na specifika pravidel veřejné podpory ve vztahu k energetickým komunitám a byl vytvořen v souvislosti s probíhající přípravou programového dokumentu KOMUNERG v rámci Modernizačního fondu. Energetickými komunitami se souhrnně rozumí společenství pro obnovitelné zdroje (*renewable energy community* – dále jen „**REC**“) dle směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, č. 2018/2001 (dále jen „**RED II**“) a občanské energetické společenství (*civil energy community* – dále jen „**CEC**“) dle směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, č. 2019/944 (dále jen „**IEMD**“).¹

Cílem dokumentu je navázat na předchozí komplexní analýzu *Pravidla veřejné podpory pro žadatele o příspěvek z Modernizačního fondu*,² zpracovanou doc. Michalem Petrem pro společnost ICF (dále jen „**Analýza ICF**“), a doplnit detailnější právní rozbor některých otázek, které v souvislosti s programem KOMUNERG+ vyvstávají.

Analýza se nejprve věnuje **obecným principům podpory komunitní energetiky v evropském právu**. Tyto principy je třeba aplikovat rovněž na investiční podporu z Modernizačního fondu. Dále jsou v návaznosti na Analýzu ICF řešeny dvě **konkrétní otázky**:

- Zda a případně za jakých okolností **lze energetické komunity považovat za podnik** – soutěžitele ve smyslu pravidel veřejné podpory,
- Jakým způsobem lze klasifikovat energetické komunity na škále **malých, středních a velkých podniků**,

Následně je popsána zkušenost s tím, jakým způsobem posuzovala Evropská komise **schéma podpory komunitní energetiky v Irsku**. V závěru analýzy je uvedeno **shrnutí poznatků a doporučení** týkající se podpory komunitní energetiky. Tato doporučení vycházejí především z požadavku evropského práva na preferenční zacházení s komunitní energetikou a odstraňování případných bariér, kterým může čelit.

---

¹ Rozdíly mezi oběma typy energetických komunit vysvětluje samostatný dokument: Frank Bold Society. *Právní vize komunitní energetiky pro ČR*, červenec 2021.

² PETR, M. *Supporting low-carbon transition of the Czech Republic by EU ETS Funding Mechanisms – Deliverable 5: Pravidla veřejné podpory pro žadatele o příspěvek z Modernizačního fondu*. *Enviros* (20. 10. 2010). Dostupné online: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/analiza_icf/\\$FILE/OFDN-SRSS_6_ve%C5%99ejn%C3%A11_podpora-20201102.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/analiza_icf/$FILE/OFDN-SRSS_6_ve%C5%99ejn%C3%A11_podpora-20201102.pdf).

1. Obecné principy podpory komunitní energetiky v evropském právu

Směrnice IEMD a RED II, které definují energetická společenství, **podporují preferenční zacházení** s CEC (občanská energetická společenství) a REC (společenství pro obnovitelné zdroje). Uvedené směrnice výslovně uznávají jedinečné charakteristické vlastnosti energetických společenství, a s tím související **potřebu zmírnit problémy, kterým mohou energetická společenství čelit na elektroenergetickém trhu.**

IEMD (bod 46 preambule) uvádí, že „[o]bčanská energetická společenství představují vzhledem ke své členské struktuře, požadavkům na správu a účelu nový druh subjektu. Měla by mít **možnost fungovat na trhu za rovných podmínek**, aniž by byla narušena hospodářská soutěž, a měla by se na ně **nediskriminačním a přiměřeným způsobem** vztahovat práva a povinnosti, které se vztahují na ostatní elektroenergetické podniky.“ RED II (bod 71 preambule) v tomto ohledu konstatuje, že “[s]pecifické charakteristiky společenství pro obnovitelné zdroje, pokud jde o velikost, vlastnickou strukturu a počet projektů, **mohou bránit tomu, aby za rovných podmínek soutěžila s velkými hráči**, konkrétně konkurenty s většími projekty nebo portfolii.“ Proto RED II (bod 71 preambule) klade důraz na to, aby byly výše uvedené nevýhody REC **kompensovány přijetím opatření, která jim “umožní působit v rámci energetického systému a usnadní jejich tržní integraci.”**

Článek 22 směrnice RED II vyžaduje, aby členské státy vytvořily **podpůrný rámec rozvoje REC**. Ten musí zahrnovat politiky a opatření k odstranění neodůvodněných regulačních a administrativních překážek a nástroje, které REC pomůžou mimo jiné v přístupu k financím, potřebným informacím a budování kapacit. Článek 22 odst. 7 směrnice RED II zaručuje REC **rovné podmínky ve vnitrostátních režimech podpory obnovitelných zdrojů**. Vyžaduje, aby členské státy zohlednily *“zvláštnosti společenství pro obnovitelné zdroje při vypracovávání režimů podpory, aby jim umožnily soutěžit o podporu za rovných podmínek s ostatními účastníky trhu”*. Z citovaného článku vyplývá v první řadě **procesní požadavek**, aby členské státy při tvorbě a změnách podmínek státní podpory **zohlednily konkrétní výzvy a problémy, s kterými se REC při soutěžení o podporu mohou setkat**. Dále z citovaného článku vyplývá také **hmotněprávní požadavek** na přijetí takových režimů podpory, které povedou k odstranění zásadních problémů, na které mohou REC při soutěži s většími hráči na trhu narážet.

RED II nepředepisuje členským státům žádná konkrétní opatření, jak mají být rovné podmínky na trhu zajištěny, a poskytuje tak členským státům jistou míru diskrece. Důležité výkladové vodítko však poskytuje bod 26 preambule RED II, který uvádí:

*“Členské státy by měly zajistit, aby se společenství pro obnovitelné zdroje mohla účastnit dostupných režimů podpory za stejných podmínek jako velcí účastníci. Za tímto účelem by mělo být členským státům **povoleno přijmout opatření ve prospěch společenství pro obnovitelné zdroje, například poskytovat jim informace a technickou a finanční***

podporu, snížit administrativní požadavky, včetně kritérií pro výběrová řízení zaměřená na společenství, vytvořit pro ně individuálně uzpůsobená nabídková okna nebo jim umožnit, aby byla odměňována prostřednictvím přímé podpory, pokud dodrží požadavky pro malá zařízení.”

Přestože výše uvedené preferenční nakládání s energetickými komunitami (resp. zejména s REC) lze kvalifikovat jako státní podpora ve smyslu čl. 107 a 108 SFEU, lze předpokládat, že s ohledem na výše uvedená východiska uvedená v RED II bude tato státní podpora Evropskou komisí obvykle posuzována jako slučitelná s vnitřním trhem. **Podle právní zásady rovnosti vyplývající z evropského práva lze odlišné (preferenční) zacházení s REC v rámci systémů státní podpory OZE považovat za legitimně odůvodněné.** To potvrzuje i judikatura Soudního dvora EU (srov. zejm. spojené věci C-78/08 až C-80/08, rozsudek ze dne 8. 9. 2011). Konkrétně judikatura Soudního dvora uvádí, že povinnost nediskriminovat znamená, že s různými situacemi musí být zacházeno odlišně. Zdá se, že to je právě případ energetického společenství, která nejsou primárně hospodářským subjektem a **narovnání podmínek pro ně vyžaduje zvláštní (zvýhodněné) nastavení pravidel.**³

Legislativa EU požaduje pro energetické komunity po státech zajištění:

- Nediskriminačního přístupu na všechny trhy s elektřinou, přímo nebo prostřednictvím agregace
- Nediskriminačního přístupu, pokud jde o jejich činnost, práva a povinnosti v postavení konečných zákazníků, výrobců, dodavatelů nebo provozovatelů distribučních soustav
- Finanční odpovědnosti společenství za odchylky, které způsobí v rámci elektrizační soustavy
- Oprávnění zajišťovat sdílení elektřiny vyrobené společenstvím při zachování práv a povinností společenství jako konečných zákazníků
- Zjednodušených a efektivnějších povolenacích řízení pro malou decentralizovanou výrobu, která zohlední omezenou velikost a vliv takových zařízení

Obecně má tedy být energetickým komunitám dovoleno vytvářet projekty, které mohou elektřinu produkovat, spotřebovávat, skladovat a prodávat, stejně tak jako vlastnit, udržovat, nakupovat nebo pronajímat distribuční síť. Komerční - hospodářská činnost (tedy zejména prodej elektřiny) ale nesmí být jejich primárním cílem.

V rámci Modernizačního fondu je možné tyto požadavky evropského práva reflektovat např.:

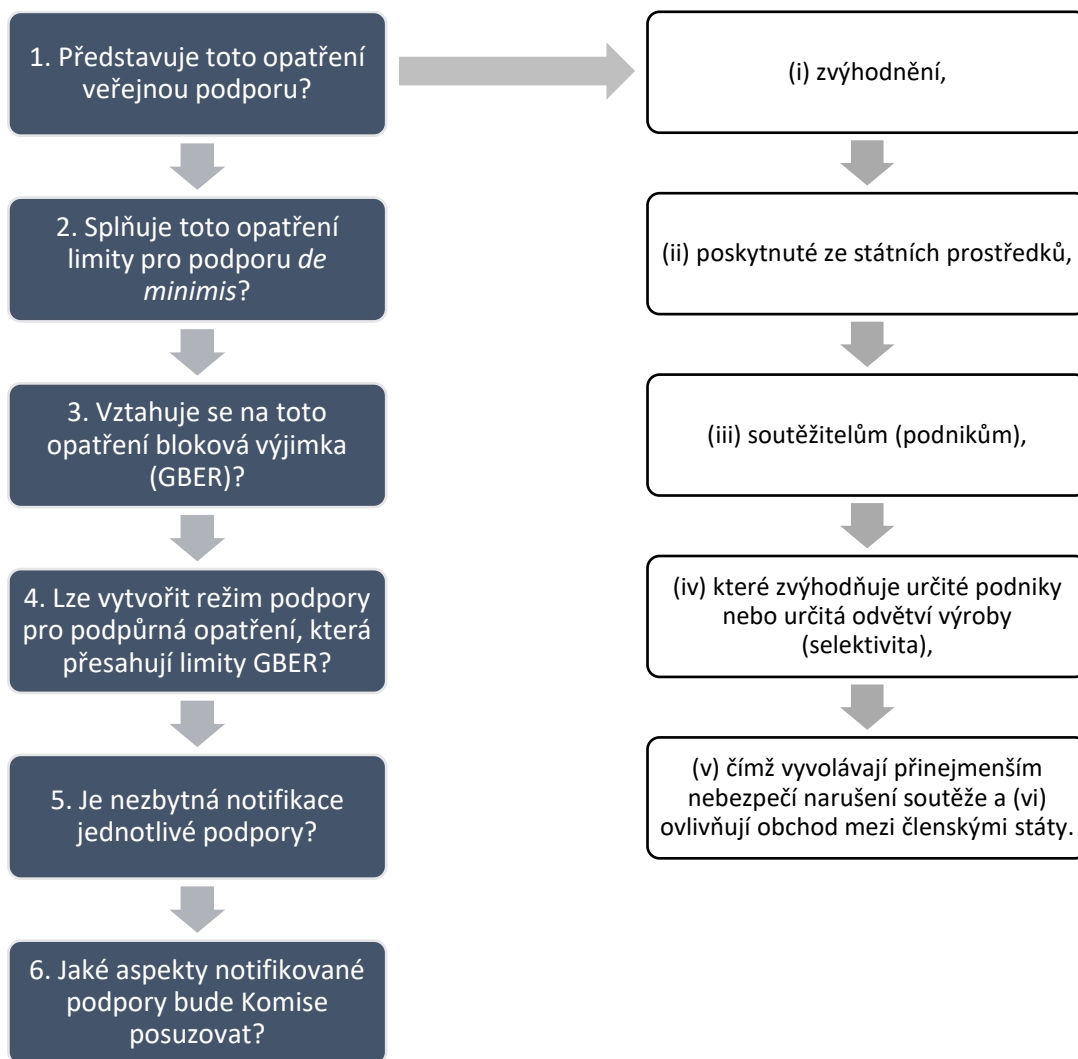
---

³ VERDE, Stefano F.; ROSSETTO, Nicolò. *The future of renewable energy communities in the EU: an investigation at the time of the Clean Energy Package*. European University Institute, 2020. <https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/68383/QM-04-20-447-EN-N.pdf?sequence=1>

- Důkladnou a včasnou **osvětou cílové skupiny** příjemců podpory.
- Systémem podávání žádostí o podporu a jejich celkové administrace, který bude **uživatelsky přívětivý** a nebude na potenciální žadatele klást nepřiměřené břemeno s ohledem na jejich povahu nepodnikatelů a nově vznikajících subjektů.
- **Dostupností podpory** i pro nepodnikatelské a nově vznikající subjekty, které zatím nemají k dispozici významnější finanční prostředky. Toho lze docílit např. vyplácením alespoň části podpory ještě před zahájením výstavby projektu, aby byla omezena nutnost překlenovacích úvěrů.
- Široce nastavenými **kritérii uznatelných nákladů**, které by měly zahrnovat např. i náklady na projektovou dokumentaci či administrativu a další služby související s investicí do záměru energetické komunity.
- Pokud by byla možnost čerpání kombinace prostředků z programů KOMUNERG a RES+, případně dalších programů Modernizačního fondu, bylo by vhodné vypsát jednu **společnou výzvu, ve které by bylo možné čerpat prostředky najednou**. Tím by se pro energetické komunity zjednodušila administrace celé žádosti a byl by zajištěn dostatečný časový překryv možnosti čerpat prostředky z těchto programů.
- Vzhledem k široce definovanému poli působnosti energetických komunit v evropském právu je vhodné rovněž **široce definovat podporované aktivity** – od výroby elektřiny tepla přes akumulaci až po např. agregaci.

2. Aplikace pravidel veřejné podpory na energetické komunity

Analýza ICF věnovaná pravidlům veřejné podpory shrnuje obecně aplikovatelný postup, jak posuzovat veřejnou podporu poskytovanou z Modernizačního fondu ve světle evropských právních předpisů. Analýza ICF (str. 4-5) především velmi přehledně shrnuje základní **postup, jak zjistit, zda a případně který režim veřejné podpory se může uplatnit** pro různé programy (modality) Modernizačního fondu a jejich výzvy. Tento postup dle Analýzy ICF je pro přehlednost znázorněn na následujícím obrázku.

Obrázek č. 1: Obecně aplikovatelná pravidla veřejné podpory – dle Analýzy ICF (str. 4-5)

V rámci kontroly souladu podpory s pravidly veřejné podpory je třeba zodpovědět šest základních otázek (sloupec vlevo), přičemž v rámci první otázky je třeba zkoumat pět základních podmínek (sloupec vpravo), které kumulativně určují, zda se v daném případě vůbec jedná o státní podporu.

Pokud jde o komunitní energetiku, k zodpovězení většiny výše uvedených otázek lze využít jako návod Analýzu ICF a její závěry, které jsou vztahovány ke všem zvažovaným modalitám (později programům) Modernizačního fondu. Vzhledem ke specifickému postavení energetických komunit se však jeví jako užitečné podrobněji rozpracovat otázku **statusu komunity jako podniku jako podmínku vzniku veřejné podpory** (otázka č. 1, bod (iii) na obrázku č. 1 – bod a) této kapitoly). Dále se analýza zabývá klasifikací energetických komunit jako **malých, středních či velkých podniků** – toto zařazení může mít význam pro aplikovatelné limity veřejné podpory dle nařízení GBER (otázka č. 4 na obrázku č. 1 – bod b) této kapitoly).

a) Jsou energetické komunity podnikem z hlediska pravidel veřejné podpory?

Podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU jsou za státní podporu považovány „podpory poskytované v jakékoliv formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují hospodářskou soutěž tím, že **zvýhodňují určité podniky** nebo určitá odvětví výroby, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy.“ Posouzení otázky, zda jsou energetická společenství podnikem ve smyslu evropského práva, je proto klíčové pro zodpovězení otázky, zda by se na jejich investiční a provozní podporu budou aplikovat pravidla poskytování státní podpory. **Není přitom relevantní, jak je podnik, případně podnikatel, definován ve vnitrostátním právním řádu**, neboť základní principy a pravidla evropského soutěžního práva vycházejí z přímo aplikovatelné evropské právní úpravy.

Podle judikatury Soudního dvora EU (dále jen „**SDEU**“) je podnikem každý subjekt, který vykonává hospodářskou činnost, přičemž za hospodářskou činnost je považováno **poskytování zboží a/nebo služeb na relevantním trhu** (srov. věc C-180/98 to C-184/98 *Pavlov et al*, EU:C:2000:428, odst. 75). Za podnik mohou být podle SDEU považovány také neziskové organizace, pokud jejich aktivita spočívá v poskytování zboží anebo služeb na relevantním trhu (věc C-49/07 *MOTOE*, EU:C:2008:376, odst. 27-28).

Analýza ICF (str. 12) k tomuto problému mj. **uvádí**:

„Situace není jednoznačná, pokud jde o Modalitu 4. Bude nutné posoudit, zda činnost občanských energetických společenství nebo společenství obnovitelných zdrojů energie představuje ekonomickou aktivitu. Podle příslušných směrnic [směrnice 2018/2001, čl. 2 (16); Směrnice 2019/944, čl. 2 (11)] je jejich primárním účelem poskytovat svým členům výhody v oblasti životního prostředí, ekonomiky nebo sociální oblasti, nikoli finanční zisky. Zároveň jsou ale společenství zmocněna provádět činnosti, které lze popsat jako typické ekonomické aktivity, včetně prodeje energie. Podobně, mohou být složeny nejen z občanů - spotřebitelů, kteří by spíše naznačovali jejich nekomerční povahu, ale také z malých a středních podniků. V České republice dosud nebyla přijata prováděcí legislativa týkající se energetických společenství. Než k tomu dojde, není možné provést konečné posouzení jejich povahy z hlediska veřejné podpory. V tomto ohledu je třeba také poznamenat, že se očekává, že revidovaná EEAG bude podrobněji pokrývat pravidla pro energetická společenství.“

Vzhledem k absenci vnitrostátní legislativy upravující komunitní energetiku **není ani v současnosti odpověď jednoznačná**. Na základě příkladů fungování komunitní energetiky ze zahraničí a mantinelů evropského práva však lze podrobněji rozvést, za jakých okolností by energetické komunity (ne)mohly být považovány za podniky ve smyslu pravidel veřejné podpory.

Konkrétně ve výše citované věci C-49/07 SDEU uvádí, že *“okolnost, že nabídka zboží a poskytování služeb nejsou uskutečňovány za účelem dosažení zisku, nebrání tomu, aby jednotka, která tyto činnosti*

na trhu provádí, byla považována za podnik, **jestliže se tato nabídka nachází v soutěžním vztahu s nabídkou jiných subjektů sledujících cíl dosahování zisku.**" (odst. 27-28) Při posuzování existence vzájemného soutěžního vztahu je rozhodující, zda "[ú]spěch či hospodářské přežití takových sdružení **dlouhodobě závisí na jejich schopnosti prosadit na dotčeném trhu plnění, která nabízejí, na úkor plnění, která jsou nabízena ostatními subjekty.**" (odst. 27-28)

Tyto závěry SDEU lze **aplikovat na mantinely právní úpravy komunitní energetiky**, které zakotvuje evropské právo – směrnice RED II a IEMD. Jedním z hlavních východisek připravované transpozice komunitní energetiky v právním řádu ČR je pravidlo, že energetické komunity **mohou vytvářet zisk, nikdy to ale nesmí být jejich primárním účelem.**⁴ Naopak cílem existence energetických komunit má být podle evropského práva především poskytování environmentálních, sociálních a ekonomických přínosů společníkům, případně místním oblastem. V praxi by tak služby poskytované energetickou komunitou širší veřejnosti měly být spíše vedlejším produktem jejich činnosti a nikoli nezbytnou podmínkou jejich existence a ekonomického úspěchu. Ve většině případů by tak **neměla být naplněna podmínka dle judikatury SDEU**, že jejich úspěch či hospodářské přežití dlouhodobě závisí na jejich schopnosti prosadit na trhu plnění, která nabízejí.

V praxi si lze představit tři hlavní scénáře fungování energetických komunit na relevantním trhu:

- **„Ostrovní“ energetická komunita**, která by veškeré produkty svojí činnosti (zejm. vyrobenou energii, případně další užitky) spotřebovala pouze pro potřeby svých členů, takže by se žádným způsobem neúčastnila otevřeného trhu se službami a zbožím. Tato energetická komunita **by pravděpodobně nebyla podnikem** z hlediska pravidel veřejné podpory-
- **Energetická komunita s drobnými přebytky**, která by většinu vyrobené energie či jiných užitků spotřebovala díky dodávkám vlastním členům, pro případ přebytků by však byla připojena k veřejné distribuční síti, kam by mohla dodávat případné přetoky v řádech jednotek až nižších desítek % svojí celkové produkce. Tato energetická komunita **by pravděpodobně nebyla podnikem** z hlediska pravidel veřejné podpory-
- **Energetická komunita založená na tvorbě přebytků**, která by cíle zajišťování sociálních a ekonomických přínosů svým společníkům dosahovala prodejem převážné části (např. více než 50 %) vytvořené energie či jiných produktů. Tato energetická komunita **by mohla být považována za podnik** z hlediska pravidel veřejné podpory.

Lze očekávat, že budoucí právní úprava bude umožňovat existenci všech tří výše uvedených typů energetických komunit. Je tedy pravděpodobné, že **v rámci finančních prostředků poskytovaných z programu KOMUNERG Modernizačního fondu bude možné rozlišovat část prostředků, na které se budou vztahovat pravidla veřejné podpory, a část prostředků, na**

---

⁴ Pro podrobnosti viz samostatný dokument *Právní vize komunitní energetiky pro ČR*.

které nikoli. Konkrétní rozdělení těchto prostředků bude zároveň záviset na výsledném nastavení pravidel v programovém dokumentu pro KOMUNERG.

Vzhledem k charakteru komunitní energetiky se však jeví jako **pravděpodobnější, že se pravidla veřejné podpory nebudou** na většinu prostředků v programu KOMUNERG **vůbec aplikovat.** K tomuto názoru se ostatně při přípravě schématu podpory pro komunitní energetiku přiklonila i irská vláda (viz část 3. této analýzy). Zároveň však **doporučujeme po irském vzoru** (viz část 3. této analýzy) **průběžně konzultovat přípravu schématu podpory s Evropskou komisí.** Pokud jde o prostředky, na které by se ve výsledku teoreticky mohla vztahovat pravidla veřejné podpory, je třeba připomenout, že tato podpora **může spadat do výjimky de minimis, případně blokové výjimky** (GBER), jak je uvedeno v obrázku č. 1.

b) Klasifikace komunity jako malého, středního či velkého podniku

V případě, že by se na energetické komunity vztahovala pravidla veřejné podpory, bylo by třeba je klasifikovat jako malé, střední či velké podniky. Toto zařazení je relevantní **z hlediska limitu intenzity podpory** při využití blokové výjimky (GBER) – např. pro instalace OZE obecně dle čl. 41 odst. 7 a 8 nařízení GBER nesmí intenzita podpory překročit 45 % (pro střední podniky 55 % a pro malé podniky až 65 %). Kategorie velikosti jsou vymezeny v Doporučení 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 týkající se definice mikro, malých a středních podniků (dále jen „**Doporučení Evropské komise**“). Základním kritériem pro posouzení velikosti podnikatele je počet zaměstnanců, velikost ročního obrátu a bilanční suma roční rozvahy (velikost aktiv).

Podle RED II a IEMD se u energetických komunit uplatní následující pravidla pro členství a účinnou kontrolu jednotlivých typů podniků:

	Občanské energetické společenství (CEC), definice podle IEMD	Společenství pro obnovitelné zdroje (REC), definice podle RED II
Členství	Kdokoliv	FO, malé a střední podniky, místní orgány
Účinná kontrola	FO, malé podniky, místní orgány	FO, malé a střední podniky, místní orgány v blízkosti projektů SOZE

Podle výkladového stanoviska *Aplikační výklad pro vymezení pojmů drobný, malý a střední podnikatel a postupů pro zařazování podnikatelů do jednotlivých kategorií*⁵ k Doporučení Evropské komise je třeba z hlediska kvalifikace podniku **posuzovat nejen podnik samotný, ale i případné spojené či propojené podniky**, tedy podniky vykonávající **účinnou kontrolu či další významný vliv**

⁵ Dostupné online: <https://www.czechinvest.org/getattachment/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Radce/Definice-maleho-a-stredniho-podnikatele/definice-maleho-a-stredniho-podniku-2-1112.pdf?lang=cs-CZ>.

(vlastnictví více než 25 % kapitálu) v posuzovaném podniku (pro podrobnosti viz čl. 3 Doporučení Evropské komise). Prosté členství naopak nepostačuje k tomu, aby člen energetické komunity ovlivnil její posouzení z hlediska Doporučení Evropské komise. **Situace, kdy může být energetická komunita klasifikována jako velký podnik, jsou v tabulce výše zvýrazněny červeně.**

Zvláštní pravidla se uplatňují pro **podniky s účastí orgánu místní správy**. Podnik totiž nemůže být považován za malý nebo střední, jestliže je 25 nebo více % základního kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo ovládáno, společně či jednotlivě, jedním či více veřejnými subjekty. **Energetické komunity s více než 25% účastí místních orgánů by tak byly automaticky považovány za velké podniky dle pravidel veřejné podpory.** Toto pravidlo se nevztahuje na místní orgány s ročním rozpočtem nižším než 10 mil. EUR a s méně než 5 000 obyvateli.

Pokud jde o REC, s výjimkou účasti místních orgánů (viz tabulku výše), není dovoleno členství ani účinná kontrola velkých podniků. To znamená, že SOZE bude z hlediska veřejné podpory **vždy malým či středním podnikem.**

Pokud jde o CEC, s výjimkou účasti místních orgánů (viz výše), tyto komunity mohou být velkým podnikem také v tom případě, že více než 25% podíl drží velký podnik. Tato situace na rozdíl od REC může nastat, neboť je členství v CEC otevřeno všem subjektům, včetně velkých podniků. Naopak skrze kritérium účinné kontroly nehrozí, že by se CEC stalo velkým podnikem.

3. Irsko: Příklad notifikované podpory komunitní energetiky

Irský program *Renewable Energy Support Scheme* (RESS) byl notifikován Evropské komisi v květnu 2020. Evropská komise k programu přijala stanovisko State Aid SA.54683 (2020/N) ze dne 20. 7. 2020 (dále jen „**stanovisko RESS**“).⁶ V rámci programu RESS mají být 2 % prostředků poskytnuta energetickým komunitám.

Dle stanoviska RESS **Irsko nepředpokládá, že by energetické komunity byly považovány za podniky**, a to ani, když jejich členy byly i municipality. Po konzultacích s DG Comp Irsko odůvodnilo podporu z Community Benefit Fund (viz níže) prozatím tak, že příjemce podpory bude kontrolovat a pokud by některý z nich byl podnikem a výše podpory by překročila podmínku *de minimis* (200 000 EUR), bude opatření navrženo tak, aby splňovalo podmínky GBER, případně bude notifikovat Komisi podle článku 108 (3) Smlouvy o fungování EU. **Evropská komise** se však ve stanovisku k otázce, zda je třeba energetické komunity považovat za podniky, **jednoznačně nevyjadřuje** (viz odst. 86 a 87 stanoviska RESS).

V rámci RESS byly konkrétně pro energetické komunity schváleny **výhody v podobě preferenčního zacházení v rámci aukcí** podpory obnovitelných zdrojů energie. V rámci první aukce měla být pro komunity vytvořena zvláštní kategorie, v níž byl pro podporu vyčleněn instalovaný výkon 30 MW.

---

⁶ Dostupné online: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202032/286233_2178932_128_2.pdf.

Maximální velikost komunitních projektů byla v první aukci omezena na 5 MW. Komunity byly zvýhodněné také tím, že po nich nebyla požadována zálohová platba (kauce) pro účast v aukci.

Další **výhody poskytované energetickým komunitám v programu RESS schválené Komisí byly:** granty až 25 000 EUR na **studie proveditelnosti** projektu, **rozvojové půjčky** až 150 000 EUR na projekt, granty na **náklady odborného poradenství** zahrnující všechny fáze a aspekty realizace projektu (právní, finanční, technické) a opatření **Community Benefit Fund** - příspěvek 2 EUR na MWh, který energetické komunity mohou zohlednit již v ceně nabídky, kterou podávají do aukce.

Ze stanoviska RESS dále obecně vyplývá, že celý program RESS považuje za přípustnou veřejnou podporu, protože **vede k naplňování unijních cílů pro obnovitelné zdroje i s výhledem do budoucna**. Evropská komise tak oceňuje dlouhodobý efekt programu a jeho motivační účinek. Z irské zkušenosti je rovněž patrné, že důležitá je včasná a průběžná komunikace s Evropskou komisí, díky které byl skotský program RESS nakonec úspěšně Komisí schválen.

4. Závěr

Vzhledem k povaze energetických komunit evropské právo požaduje, aby konkrétní nastavení podmínek podpory **respektovalo zvláštní postavení komunit a bariéry, kterým mohou tyto subjekty čelit**. Podpora energetických komunit nejen z Modernizačního fondu by proto měla být co nejotevřenější, uživatelsky přívětivá a administrativně co nejméně náročná. Zároveň je z hlediska energetických komunit vhodné, aby byly uznatelné náklady i podporované aktivity definovány v programovém dokumentu co nejširším způsobem.

Z analýzy vyplývá, že vzhledem k mantinelům pro transpozici komunitní energetiky do českého právního řádu **je spíše nepravděpodobné, že by byly komunity považovány za podniky** z hlediska pravidel veřejné podpory. To znamená, že finanční prostředky poskytované komunitám by tak zpravidla neměly být považovány za veřejnou podporu – k tomuto názoru se přiklonila také irská vláda při notifikaci vlastního schématu podpory RESS. Po vzoru irské vlády však doporučujeme připravované schéma podpory průběžně konzultovat s Evropskou komisí. Pokud by se pravidla veřejné podpory na komunitní energetiku aplikovala, z analýzy vyplývá, že **ve většině případů by se energetické komunity měly řadit mezi malé a střední podniky** – výjimkou jsou komunity s více než 25% účastí místních orgánů nebo CEC s více než 25% účastí velkého podniku.

Z příkladu **irské podpory komunitní energetiky**, která byla součástí širšího schématu RESS, vyplývá, že komunitní energetika pravděpodobně nepodléhá pravidlům veřejné podpory – Evropská komise se však k této otázce nevyjádřila jednoznačně. Irský příklad navíc ukazuje **různé možnosti zvýhodnění komunitní energetiky** v procesu výběru podporovaných subjektů.

V Brně dne 6. 8. 2021
Frank Bold Society, z.s.

Mgr. Anna Michalčáková, Mgr. Eliška Beranová, Mgr. Laura Otýpková, Ph.D.